

Margalef, el «biòleg de la biosfera»

«L'ecologia és allò que li queda a la biologia quan tot el que és important ja ha rebut algun nom», solia repetir Margalef als seus alumnes. Home profundament crític, murri, savi, creia que acomodar-se en un núvol d'autocomplaença, d'ortodòxia acrítica, era una renúncia evolutiva. I era fidel a aquesta convicció tant en les grans coses de la vida com en les petites.

Margalef és possiblement el científic català que ha tingut més influència internacional. Les seves contribucions intel·lectuals, a partir de connectar la teoria de sistemes i la teoria de la informació amb el naturalisme de tota la vida, han modificat la manera de mirar i comprendre la natura. Així mateix, ha deixat petjada profunda en moltes generacions de biòlegs i altres científics. Ser margalefià és gairebé una actitud davant la vida i una manera d'entendre la ciència.

Aquest número especial de la revista *Medi Ambient, Tecnologia i Cultura* vol ser un homenatge a la seva persona, un document que subratlli la decisió que van prendre el president Maragall i el seu Govern de crear el Premi Internacional Ramon Margalef. Està clar que aquest és un número escrit per deixebles, amics i col·legues de Margalef, i dona una visió polièdrica de l'home i del científic.

Les reflexions de Joandomènec Ros ens ofereixen una visió holística del mestre d'ecòlegs i d'ecologistes i subratllen el seu compromís amb l'entorn social. Jaume Terradas i Marta Estrada, deixebles, repassen respectivament la seva influència en l'ecologia terrestre i marina. Carles Bas, coetani i company, dibuixa un retrat molt ric a partir dels seus records personals. Paul Dayton, que va ser el guanyador de la primera edició del premi Margalef, ha acceptat que reproduïm el seu discurs d'acceptació del guardó. Finalment, per una banda, hem recuperat una entrevista de principis dels anys noranta que mostra el Margalef crític, murri, i heterodox que comentàvem; i per l'altra, complementem aquest número amb un text escrit pel mateix Ramon Margalef l'any 1973. És un text clau i molt significatiu per entendre el seu pensament, que explica per què ha estat batejat com a «biòleg de la biosfera». ●

Lluís Reales

Director de *Medi Ambient, Tecnologia i Cultura*